

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger til forslaget**1. Indledning***1.1 Overordnet baggrund*

Baggrunden for forslaget er ønsket om at tilvejebringe hjemmel til at kunne tildele hædersydelse. Det vurderes, at dette fordrer en hjemmel i Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed (kunstloven).

Spørgsmålet om muligheden for at kunne yde hædersydelse blev drøftet i forbindelse med EM 2019/156: Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed. (Hjemmel til at oprette en fond til at administrere tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf).

I forbindelse med behandlingen af EM 2019/156 blev der under 1. behandlingen spurgt ind til, om ændringen muliggjorde en mulighed for at uddele hædersydelse. I forbindelse med behandlingen i Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke havde udvalget følgende bemærkninger i betænkningen til forslagets 2. behandling:

”Udvalget beder i betænkningen Naalakkersuisut om at vurdere, hvorvidt en sådan ydelse, der forpligter Landskassen over en årrække, kræver udtrykkelig lovhjemmel. Udvalget giver i forlængelse heraf udtryk for, at man burde sikre en klar hjemmel for sådanne former for tilskud, der vil forpligte Landskassen over flere år. Dette også for at muliggøre fastsættelsen af regler om betingelser og principper bag sådan en tildeling af midler over flere år – f.eks. på bekendtgørelsesniveau.”

Naalakkersuisut oplyste derefter i sit svarnotat til 2. behandlingen af forslaget:

”Det er ligeledes Naalakkersuisuts vurdering, at der skal tilvejebringes en klar hjemmel til at kunne yde tilskud, der skal gælde ud over det år, som finanslovsbevillingen dækker, i dette tilfælde for en ikke fastsat årrække.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det vurderes ikke at være muligt at fremme i forbindelse med dette forslag. Et sådant lovinitiativ bør undergå den normale procedure for udarbejdelse af et lovforslag, herunder drøftelse med relevante parter, høring og fremsættelse for Inatsisartut. Naalakkersuisut agter derfor med kunstnernes organisationer at drøfte ønsket om livsvarige ydelser og mulighederne for at realisere et sådant ønske med kunstnernes organisationer. Det skal i denne forbindelse nærmere afklares, hvilke kriterier, der skal være bestemmende for tildelingen af en sådan ydelse, antallet af ydelserne, ydelsens størrelse, eventuel indtægtsregulering, fordeling på de enkelte kunstområder, og om der skal ydes en efterindtægt til efterladte ægtefæller efter kunstnere, der indtil deres død modtog en sådan ydelse. Derudover skal det også sikres, at der er den fornødne finansiering til en sådan ydelse, idet det bemærkes, at den i udgangspunktet vil

skulle finansieres inden for de givne rammer, og at det således vil medføre, at der bliver færre midler tilbage at fordele til kunstprojekter, arbejdslegater m.v. Der skal desuden tages stilling til, om det vil være hensigtsmæssigt at foretage reguleringen i kunstloven alene, eller om der skal fastsættes nærmere regler herom i bekendtgørelsesform, som udvalget også peger på som en mulighed.”

Naalakkersuisut besvarede i 2020 to § 37-spørgsmål (nr. 1 og nr. 125) fra et Inatsisartutmedlem vedrørende muligheden for at tildele hædersydelser. Ved begge spørgsmål blev Naalakkersuisut bedt om at redegøre for arbejdet med hædersydelser, samt hvilke rammer der ville gælde for tildelingen af livslange hædersydelser, herunder om de vil være livsvarige eller blot over en årrække på 5-10 år. Til begge spørgsmål svarede Naalakkersuisut, at tildeling af hædersydelser kræver en ændring af kunstloven, samt at, såfremt det politisk besluttes at fremme et sådant lovforslag, vil de nærmere rammer for hædersydelserne, herunder om varigheden af ydelserne, blive drøftet med kunstnermiljøet.

Naalakkersuisut har desuden fundet det ønskeligt også at få indført hjemmel til at yde støtte til præmiering af kunstnere.

1.2 Hovedlinjerne i loyforberedelsen

Naalakkersuisut har drøftet regulering af præmiering og hædersydelser med bestyrelsen for organisationen for skabende og udøvende kunstnere (EPI). EPI har udtalt ønske om, at der skabes hjemmel til at kunne præmiere kunstnere og til at yde hædersydelser og har tilsluttet sig en model, hvorefter hjemmelsgrundlaget og de overordnede rammer fastsættes i kunstloven, og at der inden for disse rammer fastsættes nærmere regler i bekendtgørelsesform.

EPI udtrykte et ønske om at kunne anerkende kunstnere, som har udmærket sig i deres kunstnererhverv igennem hædersydelser. Det var dog ikke afgørende, at ydelsen er livslang. EPI havde i den forbindelse også forslag til, hvor kompetencen til at træffe beslutning om hædersydelser kunne placeres, som for eksempel efter indstilling fra EPI eller i samarbejde med EPI og Kunstfonden.

EPI gav udtryk for, at det er vigtigt for EPI, at finansieringen af hædersydelser ikke bliver taget fra de nuværende kunstmidler på Hovedkonto 40.95.01, som af Kunstfonden bevilges til blandt andet arbejdslegater m.v. Det vil sige, at EPI kun ønskede tildeling af hædersydelser, såfremt der blev tilført særskilte midler til dette på Finansloven og ikke på bekostning af de allerede afsatte midler til bl.a. kunstprojekter og arbejdslegater på Hovedkonto 40.95.01.

Indførelsen af hjemmel til præmiering er blevet til på baggrund af en overvejelse om fornyelse af rammerne for kulturprisen og opmuntringsprisen. Overvejelserne blev til på baggrund af et møde med EPI. På nuværende tidspunkt afholdes der hvert år et arrangement d. 21. juni, hvor kulturprisen

og eventuelt en opmuntringspris bliver uddelt til personer, der har gjort sig bemærket på kulturområdet. I forbindelse med evalueringen af dette arrangement er der gjort nogle overvejelser i forhold til, at et sådant arrangement kunne bruges til at hylde kunsten og kulturen i samfundet generelt og derved også nå ud til hele befolkningen i forbindelse med TV-transmission.

1.3 Forslagets indhold i generelle træk

Forslaget indeholder en hjemmel til, at Naalakkersuisut yder hædersydelse. Forslaget indeholder rammer for hædersydelserne, herunder afgrænsning af hvem der kan ydes hædersydelse til, grundlaget for tildeling, ydelseernes antal og varigheden af ydelserne. Forslaget indeholder i forlængelse heraf en forpligtelse for Naalakkersuisut til at foretage en nærmere regulering af hædersydelse ved fastsættelse af kriterier, og fordeling imellem de i kunstloven nævnte kunstområder.

Det er i forslaget desuden fastsat, at hædersydelse ydes med et i Inatsisartutloven fastsat årligt grundbeløb, der reguleres årligt med satstilpasningsprocenten efter reglerne i Inatsisartutlov om en satstilpasningsprocent og om aktuel indkomst. Det er desuden fastsat, at hædersydelse er indtægtsregulerede, og at Naalakkersuisut fastsætter nærmere bestemmelser herom.

Forslaget indeholder derudover en hjemmel til, at Naalakkersuisut inden for en beløbsramme fastsat på Finansloven kan yde støtte i form af præmiering til kunstnere. Det er således hensigten, at Naalakkersuisut på grundlag heraf hvert år kan tildele en eller flere kunstpriser til en eller flere kunstnere.

Forslaget indeholder derudover en mulighed for Naalakkersuisut til at foretage en nærmere regulering af præmiering, herunder ved fastsættelse af kriterier, antallet og fordeling imellem de i kunstloven nævnte kunstområder.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1 Gældende ret

Gældende ret består af Inatsisartutlov nr. 11 af 6. juni 2016 om kunstnerisk virksomhed, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 25 af 28. november 2019 (kunstloven).

Naalakkersuisut skal i henhold til kunstlovens § 3, stk. 1, yde økonomisk støtte til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf.

Der er i § 8 fastsat nærmere regler om, hvad Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til. Det er herom fastsat:

”§ 8. Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til:

1) udøvelse af kunstnerisk virksomhed, herunder til dækning af rejseomkostninger og udgifter til indkvartering,

2) udvikling og produktion af kunstneriske værker, herunder til materialer til brug for den kunstneriske virksomhed og

3) udstilling og formidling i øvrigt af kunstnerisk virksomhed.

Stk. 2. Tilskud i henhold til stk. 1 kan ydes som garanti for tilskud, når vilkår i tilskudsbevilling opfyldes.

Stk. 3. Naalakkersuisut fastsætter regler om tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf, herunder om afgrænsning af tilskudsberettigede, prioriteringskriterier, art og omfang af tilskud, tilskudsbetingelser, vilkår for tilskud, krav til ansøgninger, procedurer, administration og klage.”

Naalakkersuisut har med hjemmel i § 8, stk. 3, fastsat nærmere regler om kunstnerisk virksomhed og formidling heraf. Dette er sket ved Selvstyrets bekendtgørelse nr. 75 af 21. december 2021 om tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf. Det fremgår heraf, at tilskud kan ydes i form af projekttilskud, arbejdslegat, garanti for tilskud, refusion og driftstilskud.

Der er desuden i kunstlovens §§ 9-11 fastsat regler om indkøb af grønlandsk kunst, bestillingsværker og visningsvederlag.

Der er i gældende ret ikke fastsat regler om hædersydelse. Der har heller ikke været afsat midler på Finansloven til tildeling af hædersydelse.

I gældende ret er der heller ikke fastsat regler om præmiering af kunstnere. På nuværende tidspunkt uddeles en kulturpris og en opmuntringspris. Priserne er ikke reguleret på lovniveau, men i vedtægter, der er udarbejdet af Naalakkersuisut og offentliggjort på Naalakkersuisut.gl, hvor der også afsættes midler til priserne på Finansloven. Priserne tildeles hvert år til en eller flere personer inden for kulturområdet.

2.2 Overvejelser i forbindelse med udarbejdelse af forslaget

Naalakkersuisut har i forbindelse med udarbejdelse af forslaget gjort sig overvejelser om, i hvilken udstrækning hædersydelse og præmiering skal reguleres i kunstloven henholdsvis i administrative forskrifter, der udstedes med hjemmel i loven.

Der er i Danmark fastsat regler om hædersydelse i lov nr. 458 af 8. maj 2013 om Statens Kunstfonds virksomhed. Reguleringen i Danmark er kendetegnet ved, at der på lovniveau alene fastsættes overordnede rammer, og at nærmere regulering sker på bekendtgørelsesniveau. Dette er sket ved bekendtgørelse nr. 469 af 26. april 2019 om Statens Kunstfond.

Hædersydelse er i forslaget i vid udstrækning reguleret på lovniveau. Dette er vurderet hensigtsmæssigt af flere grunde. Da hædersydelse foreslås at være en lovbunden bevilling, fordrer dette i sig selv, at der på lovniveau er fastsat rammer i et sådant omfang, at der er tilstrækkelig

grundlag for at kunne tildele ydelsen. Dertil kommer, at der er tale om en foreslået ny støtteform, hvorfor det findes hensigtsmæssigt, at lovgiver tager stilling til de væsentligste forhold, så som eksempelvis antal ydelser, ydelseernes varighed og størrelse.

Naalakkersuisut har for så vidt angår præmiering derimod fundet det hensigtsmæssigt, at der i forslaget alene fastsættes de overordnede rammer, således at der fastsættes nærmere regler for tildeling i bekendtgørelsesform. Denne struktur anvendes også i forhold til Naalakkersuisuts tilskud til kunstnerisk virksomhed og formidling heraf. Dette er fundet hensigtsmæssigt, da samfundet er dynamisk, og kunst- og kulturverdenen udvikler sig hastigt. Måden, hvorpå man støtter kunstnerne i form af præmiering, kan derfor i bekendtgørelsesform smidigt ændres i takt med udviklingen.

2.3 Forslagets hovedpunkter

Forslaget har til formål at fremme kunstneres udvikling ved at skabe hjemmel til at kunne anerkende kunstnere og deres kunstneriske virksomhed. Dette gøres ved at skabe hjemmel til at Naalakkersuisut kan yde økonomisk støtte til kunstnere i form af hædersydelser og præmiering i form af kunstpriser.

I forslaget er Naalakkersuisut tildelt kompetencen til at yde støtte i form af hædersydelser og præmiering. Dette vil videreføre praksis i forhold til Naalakkersuisuts Kulturpris, som hvert år uddeles af Naalakkersuisoq for Kultur. Der er dog også mulighed for, at Naalakkersuisut kan overlade administrationen af hædersydelser til den nyligt oprettede Kunstfond, jf. § 16 a som affattet ved Inatsisartutlov nr. 25 af 28. november 2019 om ændring af Inatsisartutlov om kunstnerisk virksomhed. En tredje mulighed kunne være, at tildeling af hædersydelser sker af Naalakkersuisoq for Kultur efter indstilling fra Kunstfonden. Afgørende er, at disse ydelser ikke tildeles efter ansøgning, som er tilfældet med tilskud i henhold til § 8 i kunstloven.

Såvel hædersydelser som præmiering adskiller sig fra tilskud efter kunstlovens § 8, da tilskud ydes til en konkret udgift, projekt eller arbejdsproces. Der er derfor også regler om aflæggelse af regnskab, så kunstneren kan godtgøre, at tilskuddet er blevet brugt til det ansøgte. Forslaget har ikke regler om aflæggelse af regnskab, da den økonomiske støtte ikke er givet til en specifik arbejdsproces eller et projekt. Støtte i form af hædersydelser og præmiering gives som en anerkendelse af det arbejde, som kunstneren allerede har udført, og den positive indvirkning kunstnerens værker har haft på borgerne og samfundet generelt.

Forskellen på den nuværende præmiering og forslagets udvidelse af præmiering og hædersydelser er den berettigede personkreds samt rammerne for den økonomiske støtte. Den berettigede personkreds for Naalakkersuisuts Kulturpris er i henhold til Naalakkersuisuts vedtægter for prisen: *”en eller flere personer, foreninger eller organisationer, der har ydet en ekstraordinær indsats inden for kunst eller det kulturelle liv”*. Om opmuntringsprisen står følgende: *”et ungt talent, der ved debat- og nyskabelse eller på anden vis har gjort sig bemærket inden for kunst eller det kulturelle liv. Prismodtageren opmuntres ved uddelingen til at fortsætte og udvikle sit talent.”*

Begge priser kan således både gå til kunst- og kulturområdet generelt. Såvel præmiering som hædersydelse tildes kun til kunstnere. Derudover tildes hædersydelse kun på baggrund af en vurdering af kunstnerens kunstneriske produktion.

2.3.1. Hædersydelser

Hædersydelsen giver kunstneren en anerkendelse og samtidig en økonomisk støtte over en længere periode til at kunne udvikle sit kunstneriske talent yderligere. Desuden har hædersydelsen også til formål at sætte fokus på kunstneriske rollemodeller og derved sætte fokus på kunsten og anerkendelsen af kunstens værdi for samfundet. Det er fastsat i forslaget, at hædersydelser ydes til kunstnere, der har en sådan kunstnerisk produktion bag sig, at de har placeret sig afgørende som kunstnere. Herved skal forstås, at hædersydelsen ikke er møntet på anerkendelse af nye talenter, men på kunstnere, som har markeret sig afgørende i løbet af deres mangeårige karriere.

Der foreslås i § 1, nr. 1, som § 8 a indsat en ny bestemmelse efter § 8 i kunstloven, der omhandler hædersydelser. § 8 omhandler tilskud, og det findes således hensigtsmæssigt, at den nye bestemmelse indsættes i forlængelse heraf.

§ 8 a indeholder 4 stykker. I stk. 1-3 sker der en overordnet materiel regulering af hædersydelser. I stk. 4 pålægges Naalakkersuisut at fastsætte nærmere bestemmelser om hædersydelser.

I stk. 1 gives der Naalakkersuisut hjemmel til at yde hædersydelser til kunstnere, der har en sådan kunstnerisk produktion bag sig, at de har placeret sig afgørende som kunstnere.

Med formuleringen ”hædersydelse” er det indikeret, at ydelsen tildes som en anerkendelse, og at der således er tale om en slags æresbevisning. Som sådan tildes ydelsen heller ikke på baggrund af ansøgning. Hædersydelse adskiller sig fra tilskud efter § 8, da tilskud ydes til en konkret udgift, projekt eller arbejdsproces. Der er derfor også regler om aflæggelse af regnskab, så kunstneren kan godtgøre, at tilskuddet er blevet brugt til det ansøgte. Forslaget indeholder ikke regler om aflæggelse af regnskab, da den økonomiske støtte ikke er givet til en specifik arbejdsproces eller et projekt. Støtte i form af hædersydelser gives som en anerkendelse af det arbejde, som kunstneren allerede har udført, og den positive indvirkning kunstnerens værker har haft på borgerne og samfundet generelt.

Afgrænsningen af, hvilke kunstnere, der kan komme i betragtning til hædersydelser, tilsigter at vise, at det alene er kunstnere, der gennem deres kunstneriske produktion har opnået en stor anerkendelse som kunstner.

I stk. 2 er det fastsat, at hædersydelser tildes alene på grundlag af en vurdering af kvaliteten af den kunstneriske produktion.

Kunstloven fastsætter i § 13 nogle principper for tilskud til kunstnerisk virksomhed. Det er her fastsat i stk. 1, at Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen yder tilskud til kunstnerisk virksomhed på grundlag af en vurdering af kunstnerisk kvalitet og talent. Det er fundet hensigtsmæssigt at præcisere i forhold til hædersydelse, at tildelingen sker på grundlag af en vurdering af kvaliteten af den kunstneriske produktion. Det er således ikke tilstrækkeligt for tildeling af hædersydelse, at kunstneren har et kunstnerisk talent. Ydelsen gives som anerkendelse af kvaliteten af den kunstneriske produktion igennem kunstnerens karriere.

I stk. 3 er det fastsat, at der tildeles 4 hædersydelser, som tildeles for en 10-årig periode, og at når en hædersydelse bliver ledig, tildeles den på ny for en 10-årig periode.

Ved at fastslå, at hædersydelser tildeles for en 10-årig periode, er det tilsigtet, at kunstneren derved kan få et økonomisk sikkerhedsnet for denne periode, hvilket vil muliggøre økonomisk råderum for fortsat kunstnerisk produktion. Ydelsen adskiller sig derved også fra priser, som er engangsbeløb.

I stk. 4 er det fastsat, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere bestemmelser om hædersydelser, herunder kriterier og fordeling imellem de nævnte kunstområder i kunstlovens § 1, stk. 1. Fastsættelsen af nærmere bestemmelser vil ske i bekendtgørelsesform. Det forventes, at dette sker med inddragelse af kunstnernes organisationer.

Der foreslås i § 1, nr. 1, som § 8 b desuden indsat en ny bestemmelse, der omhandler hædersydelsens størrelse. Det fremgår af stk. 1, at hædersydelsen ydes med et grundbeløb på 250.000 kr. pr. år. I stk. 2 er det fastsat, at grundbeløbet reguleres for hvert finansår med satstilpasningsprocenten efter reglerne i Inatsisartutlov om en satstilpasningsprocent og om aktuel indkomst. I stk. 3 er det fastsat, at hædersydelser er indtægtsregulerede. I stk. 4 er det fastsat, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere bestemmelser om indtægtsreguleringen af hædersydelser.

Den årlige regulering har til formål at sikre, at grundbeløbets værdi ikke udhules i takt med pris- og indkomstudviklingen. Indtægtsreguleringen har til formål at kunne reducere grundbeløbet, når modtagerens indkomstforhold er af en sådan størrelse, at det forekommer urimeligt at opretholde grundbeløbet med det fulde beløb. Nærmere regulering heraf vil ske i bekendtgørelsesform.

2.3.2. Præmiering

Forslaget har til formål at fremme kunstneres udvikling ved at skabe hjemmel til at kunne præmiere kunstnere for deres kunstneriske virksomhed og deres kunstneriske talent. Præmieringen giver kunstneren en anerkendelse og samtidig et økonomisk råderum til at kunne udvikle sit kunstneriske talent yderligere. Desuden har præmieringen også til formål at sætte fokus på kunstneriske rollemodeller og derved sætte fokus på kunsten og kunstens værdi i samfundet.

Forslaget omfatter derfor ved § 8 c en bestemmelse om, at Naalakkersuisut inden for en beløbsramme fastsat på Finansloven kan yde støtte til præmiering af kunstnere. I forlængelse heraf er det fastsat, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om præmiering af kunstnere, herunder kriterier, antallet, og fordeling imellem de nævnte kunstområder i § 1, stk. 1.

2.3.3. Ikrafttrædelse

I § 2 er det fastsat, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2023.

Ikrafttrædelsestidspunktet er foreslået med henblik på, at hædersydelse kan indføres snarest muligt efter forslagens vedtagelse.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil få økonomiske konsekvenser, da forslaget har til formål at indføre hjemmel til, at Naalakkersuisut kan yde økonomisk støtte til kunstnere ud over den støtte, der allerede ydes. De økonomiske konsekvenser betyder en øget udgift for Landskassen. Administrationen af priserne og hædersydelse vurderes ikke at ville medføre administrative og økonomiske konsekvenser udover bagatelgrænsen.

3.1. Hædersydelse

I forslaget er det bestemt, at der ydes hædersydelse på 250.000 kr. som grundbeløb til 4 kunstnere. Det medfører i udgangspunktet en udgift for Landskassen på 1 million kr. pr. år. Da det i forslaget også er bestemt, at ydelsen indtægtsreguleres, vil den eksakte udgift afhænge af såvel reglerne om indtægtsregulering som kunstnerens indkomst. I forhold til indtægtsregulering er Naalakkersuisut forpligtet til at fastlægge nærmere regler for, hvordan indtægtsreguleringen i praksis vil ske i bekendtgørelsesform. Den årlige udgift vil derfor også variere fra år til år i takt med ændringer i modtagernes indkomstforhold. Den faktuelle årlige udgift må som følge af indkomstreguleringen forventes at være mindre end 1 million kroner, da det forventes, at i det mindste nogle af modtagerne af hædersydelse, vil have indtægter, der medfører en nedsættelse af grundbeløbet.

3.2. Præmiering

Naalakkersuisut kan i henhold til forslaget præmiere kunstnere, hvilket vil sige, at der kan uddeles egentlige kunstpriser ud over den eksisterende kulturpris og opmuntringspris. Dette sker inden for en beløbsramme, der fastsættes på Finansloven. Der påregnes oprettet 4 priser, og at der til hver pris ydes 20.000 kr. Den årlige udgift til priser forventes derfor at være 80.000 kr.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der vurderes ikke at være konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Det vurderes ikke, at forslaget har konsekvenser for miljøet eller naturen.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget vil ikke få direkte konsekvenser for borgere generelt, men forslaget har til formål at støtte og udvikle kunstnere og kunsten i samfundet. En styrkelse og udbredelse af kunsten i Grønland vil være til gavn for befolkningen i almindelighed og Grønlands kultur.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Det vurderes, at der ikke er andre væsentlige konsekvenser af forslaget.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 27. maj 2022 til den 24. juni 2022 været offentligt tilgængelig på Naalakkersuisuts høringsportal og fremsendt til relevante høringsparter, jf. bilag 2.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Til § 8 a

Til stk. 1

Hædersydelse tildes til skabende kunstnere, der har en sådan kunstnerisk produktion bag sig, at vedkommende har placeret sig afgørende som kunstner.

Ved skabende kunstnere forstås kunstnere, der frembringer unikke værker. Ordet ”værk” skal forstås i bredere forstand end den traditionelle forståelse såsom et maleri, film, noder mv. Skabende kunstnere findes ved alle de i kunstlovens § 1, stk. 1, nævnte kunstområder.

Kunstnerisk produktion omfatter ikke kunstnerisk virksomhed i form af formidling.

Om kunstneren har en sådan kunstnerisk produktion bag sig, at vedkommende har placeret sig afgørende som kunstner, må vurderes på baggrund af de kriterier, som der fastsættes nærmere bestemmelser om i bekendtgørelsesform. Disse kriterier kan være forskellige i forhold til de enkelte kunstområder.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at hædersydelser tildes alene på grundlag af en vurdering af kvaliteten af den kunstneriske produktion. Kvalitetsvurderingen er således en kunstfaglig vurdering.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at der tildes 4 hædersydelser, der tildes for en 10-årig periode, og at en hædersydelse ved ledighed tildes for en ny 10-årig periode.

Det vil sige, at der kun kan uddeles nye hædersydelser, såfremt ydelsen bliver ledig. Dette kan ske ved, at modtageren frasiger sig ydelsen, at modtageren dør, eller at den 10-årige periode løber ud. Når en hædersydelse bliver ledig, træffes der på ny afgørelse om tildeling af hædersydelse for en 10-årig periode til en ny kunstner, som opfylder kriterierne for modtagelse, jf. forslagets § 8 a, stk. 1-2 og stk. 4.

Til stk. 4

Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at fastsætte regler om hædersydelser med angivelse af, hvad disse regler blandt andet skal omfatte.

Ved kriterier forstås de forhold, der er afgørende for, om en kunstner kvalificerer sig til at kunne tildeles hædersydelse.

Ved fordeling mellem de enkelte kunstområder forstås, hvordan hædersydelse skal fordeles for hvert enkelt kunstområde.

Til § 8 b.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter ydelsens størrelse, og at det er grundbeløbet, hvilket vil sige, at det også i praksis fungerer som det maksimumbeløb, som en kunstner kan få udbetalt.

Til stk. 2

Bestemmelsen har til formål at sikre, at hædersydelsen reguleres årligt efter Inatsisartutlov om en satstilpasningsprocent og om aktuel indkomst.

Inatsisartutlov om en satstilpasningsprocent og om aktuel indkomst har til formål at blive anvendt i almindelighed på ydelser, som udbetales af det offentlige. Reguleringen sikrer en løbende og ensartet prisregulering af de omfattede ydelser fra det offentlige.

Reguleringen forebygger, at værdien af hædersydelsen udhules over årene som følge af en almindelig stigning i priser og indkomster i samfundet.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at hædersydelser er indtægtsregulerede. Ved indtægtsregulering forstås regulering af hædersydelsens beløbsstørrelse afhængigt af kunstnerens indkomstforhold.

Til stk. 4

Indtægtsreguleringen kan tænkes udmøntet i praksis ved, at der i bekendtgørelsesform fastsættes, at grundbeløbet på 250.000 kr. er et maksimum beløb, som i henhold til nærmere fastsatte regler i bekendtgørelsen kan nedsættes alt afhængigt af modtagerens indkomst for det givne år. Der kan i bekendtgørelsesform også fastsættes et minimumsbeløb for størrelsen af hædersydelsen. Det kan også tænkes, at der ikke er et minimumsbeløb for størrelsen af hædersydelsen.

Derudover kan der fastsættes regler for, hvilken indkomst der skal lægges til grund ved beregning af hædersydelsen.

Til § 8 c.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut inden for en beløbsramme fastsat på Finansloven kan yde støtte til præmiering af kunstnere. Præmiering tænkes udmøntet i form af kunstpriser.

Disse kunstpriser tildeles kunstnere i form af en anerkendelse. Kunstprisen kan for eksempel tildeles for at anerkende en kunstners værk eller udgivelse, anerkendelse af et kunstnerisk talent, en ærespris eller en kunstners nyskabende tilgang til sit kunstneriske virke.

Til stk. 2

Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at fastsætte regler om præmiering med anførsel af, hvad dette blandt andet skal omfatte.

Ved kriterier forstås de forhold, der er afgørende for, om en kunstner kvalificerer sig til at kunne modtage en kunstpris.

Ved antallet forstås, hvor mange kunstpriser, der kan ydes.

Ved fordeling mellem kunstmråder menes hvordan de forskellige kunstpriser fordeles mellem kunstlovens 7 kunstmråder, jf. kunstlovens § 1, stk. 1.

Til § 2

Bestemmelsen angiver Inatsisartutlovens ikrafttrædelsestidspunkt, som foreslås at være 1. januar 2023. Dette er med henblik på, at ændringen kan få virkning hurtigst muligt efter vedtagelsen.

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
Gældende formulering	Forslaget
	<p>§ 1</p> <p>I Inatsisartutlov nr. 11 af 6. juni 2016 om kunstnerisk virksomhed, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 25 af 28. november 2019, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>Efter § 8 indsættes:</p> <p>” § 8 a. Naalakkersuisut yder hædersydelser til skabende kunstnere, der har en sådan kunstnerisk produktion bag sig, at de har placeret sig afgørende som kunstnere.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Hædersydelser tildeles alene på grundlag af en vurdering af kvaliteten af den kunstneriske produktion.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Der kan tildeles 4 hædersydelser, som tildeles for en 10-årig periode. Når en hædersydelse bliver ledig, tildeles den på ny for en 10-årig periode.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Naalakkersuisut fastsætter regler om hædersydelser, herunder kriterier og fordeling imellem de nævnte kunstområder i § 1, stk. 1.</p> <p>§ 8 b. Grundbeløbet for en hædersydelse er 250.000 kr. pr. år.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Grundbeløbet reguleres for hvert finansår med satstilpasningsprocenten efter reglerne i Inatsisartutlov om en satstilpasningsprocent og om aktuel indkomst.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hædersydelser er indtægtsregulerede.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Naalakkersuisut fastsætter regler om indtægtsreguleringen af hædersydelser.</p> <p>§ 8 c. Naalakkersuisut kan inden for en beløbsramme fastsat på Finansloven yde støtte til præmiering af kunstnere.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut fastsætter regler om præmiering af kunstnere, herunder kriterier,</p>

	antallet, og fordeling imellem de nævnte kunstområder i § 1, stk. 1.”
	§ 2 Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2023.

Høringsnotat

Forslaget har i perioden 27. maj 2022 til 24. juni 2022 været tilgængelig på Naalakkersuisuts høringsportal samt været fremsendt til følgende høringsparter:

Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Nunatta Isiginnaartitsisarfia, SILA, Grønlands Forfatterforening, Musikerforening, KIMIK, Grønlands Erhverv, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, KANUNUPE, Ilisimatusarfik, Det Grønlandske Landsbibliotek, NAPA, Katuaq, Taseralik, EPI, Grønlands Kunstfond, Kalaallit Nunaata Radioa, NTK, NUSUKA.

Der er modtaget 3 hørings svar, hvoraf følgende høringsparter ingen bemærkninger havde til forslaget:

Kommuneqarfik Sermersooq.

Følgende høringsparter havde bemærkninger til forslaget:

Grønlands Nationalteater og Grønlands Erhverv.

I det følgende behandles hørings svarene, som er modtaget under høringen, og som havde bemærkninger til hørings materialet. Hørings svarene er gengivet i deres fulde ordlyd og efterfølgende kommenteret:

Hørings svar fra Grønlands Nationalteater:

"I kraft af at forslaget vil tilføre nye midler til kunsten og kulturen støtter vi fuldt op om forslaget."

Kommentarer til Grønlands Nationalteaters hørings svar:

Det noteres, at Grønlands Nationalteater udtrykker opbakning til forslaget.

Hørings svar fra Grønlands Erhverv:

"Hermed fremsendes Grønlands Erhvervs (GE) bemærkninger til ovennævnte ændrings forslag.

GE finder tanken bag forslaget særdeles positiv og kan fuldt ud støtte op om, at kunstens udøvere bakkes op af samfundet i relation til at producere den kunst, som på mange måder udfordrer dem, der ikke har det kunstneriske gén, rent mentalt.

Som forslaget selv nævner, så skal de økonomiske og de tildelingsmæssige rammer fastsættes selvstændigt i et eget lovforslag. Man bliver efter GEs vurdering nødt til at tage stilling til en forøgelse af kulturmidlerne med dette forslag.

Da dette mangler, er GEs holdning til forslaget ikke endelig, før de finansielle rammer for forslaget foreligger.

Hertil skal bemærkes, at der tillige mangler en stillingtagen i forslaget til de tids- og kvalitetsmæssige krav og omstændigheder, der skal stilles til at få tildelt en hædersydelse.

Disse endnu ikke vedtagne afsatte midler fordrer til et forbehold i forhold til de øvrige midler, der afsættes på det kulturelle område.

GEs indtil videre positive holdning til forslaget er derfor afhængig af, hvilke økonomiske konsekvenser forslaget får på det samlede budget. En reduktion på andre områder med vedtagelsen af dette forslag, skal i al fald være velbegrundet og velunderbygget.

Der henvises i denne forbindelse til departementets skrivelse i høringen side 2/3, næstsidste store afsnit, hvoraf fremgår, at den fornødne finansiering til forslaget skal sikres, ”idet det bemærkes, at den (hædersydelsen, min tilføjelse) i udgangspunktet vil skulle finansieres indenfor de givne rammer, og at det således vil medføre, at der bliver færre midler tilbage at fordele til kunstprojekter, arbejdslegater m.v.”.

Hvad der ligger i ”de givne rammer” forekommer ikke klart, som det anvendes i denne forbindelse. Det forekommer GE, at politikerne på forhånd har udelukket en yderligere finansiering indenfor kulturområdet, når det stillede forslag får en økonomisk konsekvens for området.

Kulturen arbejder for en stor dels vedkommende indenfor beskedne rammer, og så længe forslaget åbner mulighed for at regulere (også i nedadgående retning) i hædersydelsen, hvis den pågældende kunstners indtægtsforhold forbedres, ses der ingen grund til på forhånd at tage ”fra den ene lomme og putte over i den anden”.

Hvis man vil noget med kunsten – og det borger dette forslag for, at Naalakkersuisut vil – så virker det omsonst at tage med den ene hånd og give med den anden.

GE tilslutter sig derfor hensigten i forslaget, men mangler for mange økonomiske, faktiske og praktiske oplysninger til endelig at give sin tilslutning til forslaget.

Modtagelsen af denne skrivelse bedes anerkendt.”

Kommentarer til Grønlands Erhvervs høringssvar:

Det bemærkes, at Grønlands Erhverv finder tanken bag forslaget positivt.

Derefter noteres det, at størstedelen af høringssvaret vedrører finansieringen af forslagens økonomiske konsekvenser, herunder en bekymring for at finansieringen vil blive fundet ved en beskæring af de eksisterende kunst- og kulturmidler, som er afsat på hovedkonto 40.95.01 i finansloven. Det er ikke intentionen med forslaget, at forslaget skal finansieres indenfor egen ramme, som i bemærkningerne til forslaget er omtalt som ”de givne rammer”, hvis betydning GE i sit

høringssvar påpeger ikke forekommer klar. Såfremt finansieringen findes indenfor egen ramme, betyder det, at finansieringen findes indenfor de allerede afsatte midler på finansloven. Dette er således ikke intention med dette forslag. Under forberedelserne til dette forslag blev der afholdt et møde på administrativt niveau med EPI. EPI havde præcis de samme bekymringer om finansieringen, som GE udtrykker, hvilket er beskrevet på side 2 i forslaget.

Det skal hermed påpeges, at det afsnit i høringsskrivelsen på side 2/3, som GE i sit høringssvar henviser til, er et citat fra Naalakkersuisuts svarnotat dateret d. 8. november 2019 til punkt 156 på efterårssamlingen i år 2019. Citatet er kopieret ind i høringsskrivelsen, da der under behandlingen af punktet på efterårssamlingen i år 2019 også blev diskuteret muligheden for at kunstfonden kunne tildele hædersydelse. I år 2019 skrev Naalakkersuisut i sit svarnotat, at der skulle sikres en klar hjemmel til en hædersydelse, hvilket der ikke var på daværende tidspunkt i kunstloven, hvorfor der skulle fremmes et særskilt lovinitiativ, der skulle undergå den normale procedure for lovforslag, herunder høring. Det var således ikke muligt under efterårssamlingen i år 2019 at fremsætte et ændringsforslag indeholdende en hjemmel til hædersydelse. Naalakkersuisut skrev yderligere i sit svarnotat i år 2019, at der heller ikke var sikret finansieringen af en hædersydelse, hvorfor en sådan ydelse som udgangspunkt skal finansieres inden for egen ramme, hvilket vil sige inden for de allerede afsatte midler på det givne års finanslov.

Behandlingen af punkt 156 på efterårssamlingen i år 2019 danner baggrunden for, hvorfor der nu fremsættes et forslag med hjemmel til at tildele hædersydelse. Der er med det fremsendte forslag taget stilling til, at midlerne ikke skal finansieres inden for egen ramme. I de fremsendte bemærkninger under afsnittet økonomiske konsekvenser er der redegjort for de økonomiske konsekvenser for forslaget, hvilke vil være omkring 1 million kr. årligt. Det er også intentionen med forslaget, at der tilføres særskilte midler til hædersydelse, da forslaget er udarbejdet som en lovbunden bevilling. De økonomiske rammer for hædersydelse redegøres der for i forslaget. Det må således bero på en misforståelse, når GE anfører i sit høringssvar, at der i forslaget står, at rammerne for forslaget vil skulle fastsættes i endnu et lovforslag. De materielle rammer for hædersydelse er også fastsat, da forslaget indeholder en afgrænsning af, hvem der kan ydes hædersydelse til, grundlaget for tildeling, ydelseernes antal og varigheden af ydelseerne. Forslaget indeholder i forlængelse heraf en forpligtelse for Naalakkersuisut til at foretage en nærmere regulering af hædersydelse ved fastsættelse af kriterier og fordeling imellem de i kunstloven nævnte kunstområder.

Forslaget indeholder derudover en hjemmel til, at Naalakkersuisut inden for en beløbsramme fastsat på Finansloven kan yde støtte i form af præmiering til kunstnere. Det er således hensigten, at Naalakkersuisut på grundlag heraf hvert år kan tildele en eller flere kunstpriser til en eller flere kunstnere.